

UDDANNELSESEKSPORT TIL ASIEN

Aktiviteter og rammer for danske uddannelsesinstitutioner

Af Innovation Centre Denmark, India

Offentliggjort og finansieret af Asia House

ASIA HOUSE

HOME OF BUSINESS - CULTURE - PEOPLE

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Formål og indhold.....	4
Baggrund.....	5
Del 1	8
Universiteter.....	9
Professionshøjskoler.....	14
Erhvervsakademier.....	16
Del 2	17
Almene gymnasier, erhvervsskoler og –gymnasier	18
Del 3	22
Undervisningsministeriet.....	23
Uddannelses- og Forskningsministeriet.....	24
Udenrigsministeriet	25
Lovregulering og afledte økonomiske aspekter ved uddannelseseksport	26
Grundlaget for oversigten.....	27

Forord

Markedet for uddannelseseksport i Asien er i hastig vækst, og Danmark har gode muligheder for at gøre sig gældende på det asiatiske marked. Alligevel, og trods en række af danske eksportinitiativer, har dansk succes været begrænset i forhold til andre skandinaviske lande.

I august 2017 igangsatte Asia House derfor en kortlægning dansk uddannelseseksport i Asien de seneste 3-5 år. Initiativet skete på baggrund af en række forespørgsler fra aktører med interesse i uddannelseseksport, herunder Undervisningsministeriet.

Med udgangspunkt i kortlægningen vil Asia House, i samarbejde med den danske uddannelsessektor, afdække, hvordan Asia House som platform kan understøtte dansk uddannelseseksport i Asien.

Kortlægningen er udført af Sune Kaur-Pedersen, Rådgiver for Innovation og Forskning, Danmarks Innovationscenter i New Delhi, Udenrigsministeriet.

Formål og indhold

Asia House bad i august 2017 Innovation Centre Denmark New Delhi om at samle information om uddannelseseksportaktiviteter iværksat af danske uddannelsesinstitutioner i Asien ud fra eksisterende kortlægninger og andre undersøgelser inden for de sidste 3-5 år.

Vi kender i dag ikke til det fulde omfang af dansk uddannelseseksport. Den følgende oversigt har derfor til formål at give et samlet overblik over initiativer og aktiviteter relateret til dansk uddannelseseksport og at identificere hvilke uddannelsesinstitutioner, der har størst erfaring med denne type af eksport til Asien. Der er desuden hensigten at eksemplerne kan give inspiration og viden om udviklingen inden for uddannelseseksport i Danmark til brug for deltagerne ved Undervisningsministeriets workshop den 18. august 2017. Der er i udvælgelsen lagt særlig vægt på at aktiviteten er igangværende og at den vedrører offshore uddannelseseksport til lande i Asien, der generelt kun lige er i sin begyndelse.

Oversigten er ordnet i tre hoveddele. Den ene del vedrører de videregående uddannelsesinstitutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet opdelt sektorvis efter universiteter, professionshøjskoler, erhvervsakademier. Der er ikke medtaget eksempler fra de maritime uddannelsesinstitutioner og de kunstneriske uddannelsesinstitutioner.

Den anden del vedrører ungdoms- og voksenuddannelserne under Undervisningsministeriet og fokusere på ungdoms- og voksenuddannelsesinstitutionerne. Den omfatter ikke grundskolen.

Den tredje del indeholder en oversigt over de igangværende initiativer og aktiviteter fra regeringen, Undervisningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udenrigsministeriet, der kan understøtte uddannelsesinstitutionernes eksport af uddannelse.

Afslutningsvis gives der et kort overblik over de lovgivningsmæssige rammer for uddannelseseksport.

Med mindre andet er angivet bygger oplysninger i denne oversigt på de kortlægninger, som Rambøll gennemførte for hhv. Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet i 2014 og 2015.

Baggrund

I de senere år er der kommet øget fokus på, hvordan danske uddannelsesinstitutioner kan få del i det globale uddannelsesmarked, som er i meget kraftig vækst, og dermed tjene penge på uddannelse i Danmark og i udlandet. DEA rejste bl.a. denne diskussion i 2013 med rapporten 'Uddannelseseksport – det nye bacon?', og både Uddannelses- og Forskningsministeriet og Undervisningsministeriet har siden fulgt op med kortlægninger og lovregulering, se særskilte afsnit nedenfor.

Hvad er uddannelseseksport?

Begrebet uddannelseseksport bruges til at omtale uddannelsesaktiviteter, der iværksættes af danske aktører i udlandet (offshore) eller ved at gennemføre aktiviteter i Danmark (onshore), se tabel 1 for eksempler. For at aktiviteterne kan betegnes som eksport er det dog afgørende, at uddannelsesinstitutionerne modtager betaling for deres aktiviteter fra en udenlandsk aktør. Eksempelvis er praktik- og udvekslingsaftaler for studerende ikke uddannelseseksport.

Hovedformålet med uddannelsesinstitutionernes aktiviteter på området er generelt at styrke sit eget internationale miljø og at styrke sine studerendes internationale kompetencer. De nye aktiviteter for uddannelseseksport bygger i høj grad oven på de internationale partnerskaber eller udvekslingsaftaler, som uddannelsesinstitutionerne allerede har etableret og draget sine erfaringer fra. Uddannelseseksport kan således ses som en forlængelse af den bredere dagsorden om internationaliseringen af forskning og uddannelse. Denne internationalisering er prioriteret højt og har været det gennem flere årtier.

Tabel 1: Forskellige former for uddannelseseksport

Type uddannelseseksport	Ekспортform	Eksempel
Onshore - Udbyder er ikke til stede fysisk i købers land	Grænseoverskridende aktiviteter	Services leveres fra Danmark til det pågældende land. Det kan f.eks. være e-learning, oplæring af undervisere mv.
	Forbrug i udlandet	Udenlandske studerende tager til Danmark for at studere på et kursus eller for at tage en hel eller en del af en uddannelse.
Offshore - Udbyder er til stede fysisk i købers land	Kommerciel tilstedeværelse	Tjeneste leveres inden for købers område med leverandør fra Danmark til stede kommercielt. Fx ved etablering af uddannelsescampus i udlandet
	Fysisk tilstedeværelse af personer	Tjeneste leveres inden for købers område med leverandør fra Danmark til stede kommercielt. Fx gennem eksport af lærere eller udstationering af pædagogiske konsulenter.

Kilde: Baseret på tabel s. 6 i rapporten 'Uddannelseseksport på de videregående uddannelser i Danmark'. Tabellen er baseret på WTO's typologi af eksportformer.

Der er et marked for dansk uddannelseseksport i Asien!

I lande som Kina, Indien og Vietnam er der en fortsat voksende efterspørgsel efter uddannelser af høj kvalitet. For tiden er der i disse lande stor fokus på praksisnære og anvendelsesorienterede uddannelser, fordi de mangler udbud af korte og mellemlange uddannelser af høj kvalitet, der kan sikre en veluddannet arbejdsstyrke. En sådan arbejdskraft er nemlig forudsætningen for en fortsat udvikling af landenes produktion og fastholdelse af høj vækst i fremtiden. Samtidig er både forældre og studerende i den voksende middelklasse også åbne over for at bruge store summer på at investere i en uddannelse, der sikrer et godt job på det lokale eller globale arbejdsmarked. Der er således et globalt uddannelsesmarked for danske uddannelsesinstitutioner. Det er dog ressourcekrævende at åbne det op, og det er i dag kun få danske uddannelsesinstitutioner, der har fået et mere permanent fodfæste med et overskudsgivende salg af ydelser.

Hvad kendetegner dansk uddannelseseksport?

Selv om størsteparten af de danske videregående uddannelsesinstitutioner har internationale aktiviteter og der generelt strategisk og ledelsesmæssig bevågenhed på at udvikle det internationale område, er det konklusionen i de seneste undersøgelser, at den danske uddannelseseksport hovedsageligt varetages af enkelte såkaldte frontrunners, og at de fleste uddannelsesinstitutioner kun i begrænset omfang har erfaring med uddannelseseksport.

En af de barrierer, der eksisterer, er den manglende tradition for at tænke kommercielt hos uddannelsesinstitutionerne. Desuden er det en udbredt opfattelse blandt centrale interessenter, ledelse og medarbejdere, at det primære fokus i Danmark bør være på onshore uddannelseseksport, dvs. at uddanne studerende i Danmark og på at øge kvaliteten i de danske uddannelser, f.eks. ved at tiltrække udenlandske studerende eller forskere til Danmark. Eksempelvis mener DI at ”danske statsfinansierede uddannelser først og fremmest har til opgave at stille uddannelse til rådighed for studerende i Danmark” og at man ”skal satse på at kvalitetsudvikle de såkaldte onshore ydelser, hvor international studerende kommer til Danmark for at tage dele af eller hele uddannelser.”

Som det fremgår af denne oversigt er en gruppe af danske uddannelsesinstitutioner i gang med eller har planer om at forsøge at tjene penge på offshore uddannelseseksport. Usikkerheden er dog stor fordi der mangler danske business cases på, at uddannelseseksport er en god forretning og viden om hvilke kompetencer og uddannelser der efterspørges i lande uden for Europa.

Ifølge Rambølls kortlægningsrapport for Uddannelses- og Forskningsministeriet fra 2015 bevæger uddannelsesinstitutionerne sig op af en internationaliseringstrappe, hvor uddannelseseksport intensiveres fra enkeltstående aktiviteter, til gentagende aktiviteter uden betydning for institutionens virke til gentagende aktiviteter med betydning for uddannelsesinstitutionerne virke.

For at uddannelsesinstitutionerne kan bevæge sig op af trappen og frem til egentlig uddannelseseksport fremhæver en ekspertgruppe i regi af Undervisningsministeriet i rapporten ’Hvordan kommer dansk uddannelseseksport videre?’, at der må ske en vekselvirkningen mellem gennemførelse af aktiviteter på den ene side og opbygning af en lokal, organisatorisk kapacitetsopbygning og professionalisering på den anden side. Herudover kan uddannelsesinstitutionerne understøttes udefra gennem øget adgang til

viden og redskaber, midler til at finansiere etablerings- og udviklingsomkostninger og etablering af strategisk samarbejde og partnerskaber i form af joint ventures og konsortier.

Hvilke eksporttydelser er de mest udbredte?

På de videregående uddannelser er den mest udbredte eksportydelse i dag 'salg af hele uddannelser i Danmark' - dvs. onshore uddannelseseksport - samt i meget mere begrænset grad 'joint ventures i samarbejde med udenlandske institutioner'. For professionshøjskolerne og erhvervsakademierne er 'salg af enkeltstående studieaktiviteter' og 'gennemførelse af betalte studiebesøg og -ophold' også en vigtig aktivitet.

På erhvervsuddannelserne organiseres uddannelseseksporten generelt gennem samarbejde med private virksomheder og/eller offentlige myndigheder, og der er her overvejende tale om levering af lærerkræfter eller indtjening gennem samarbejde med andre institutioner. For de gymnasiale uddannelser er der helt overvejende tale om levering af pædagogisk ekspertise og afregning af studiebesøg

De følgende eksempler afspejler ovenstående. De viser også,

- at universiteterne næsten udelukkende har fokus på onshore uddannelseseksport og særligt på rekruttering af talentfulde studerende til kandidat- og ph.d.-niveau, og at deres strategiske partnerskaber tager afsæt i deres stærke forskningsprofiler.
- at det især er professionshøjskoler samt erhvervsskoler og gymnasier, der har nye initiativer på vej og at nogle få enten har eller er ved at etablere egentlige offshore aktiviteter i Asien, særligt i Kina, Vietnam og Indien.
- at der er tale om første pilotprojekter for de fleste uddannelsesinstitutioner
- at aktiviteterne sker i samarbejde med en eller flere lokale partnere - som regel lokale uddannelsesinstitutioner. Der er dog også eksempler, hvor danske virksomheder køber ydelser.
- at aktiviteterne kan være igangsat af officielle besøg eller på baggrund af en henvendelse fra virksomheder.
- at de fleste aktiviteter er på det merkantile område. University College Nordjylland er dog som den første danske uddannelsesinstitution i gang med at udbyde en dansk akkrediteret professionsbacheloruddannelse i 'Architectural and Construction Management'.

Del 1

Videregående uddannelser – Uddannelses- og Forskningsministeriet

Universiteter

De danske universiteter omfatter følgende otte uddannelses- og forskningsinstitutioner:

- Københavns Universitet
- Aarhus Universitet
- Syddansk Universitet
- Roskilde Universitet
- Aalborg Universitet
- Danmarks Tekniske Universitet
- Copenhagen Business School
- IT-Universitetet i København

Det generelle billede er, at universiteternes uddannelseseksport i højere grad end på professionshøjskoler og erhvervsakademier opfattes at bidrage positivt til driften. Der er dog samtidig en lidt større andel af universiteterne end erhvervsakademier, professionshøjskoler m.fl. der oplever at have økonomisk underskud som følge af deres aktiviteter.

For universiteterne er den største interne udfordring for uddannelseseksport manglende tid og kompetencer til arbejdet, og de største eksterne udfordringer at tiltrække betalende studerende og at tilbyde dem et sted at bo i Danmark.

Universiteterne gennemfører en lang række aktiviteter som led i deres internationalisering af forskning og uddannelse. For at vise bredden af de igangværende aktiviteter i Asien er der både medtaget eksempler på uddannelseseksport og eksempler, der kan udvikles til dette.

1. Sino-Danish Centre for Education and Research

De otte danske universiteter og University of Chinese Academy of Sciences (UCAS) oprettede i april 2010 Det Danske Universitetscenter i Beijing, Sino-Danish Centre for Education and Research (SDC). Fra dansk side er der tale om en markant og ambitiøs satsning.

Formålet med centeret er at styrke forsknings- og uddannelsessamarbejdet mellem Danmark og Kina gennem skabelse af nye netværk og ved at etablere nye kontakter mellem landenes forskningsgrupper. SDCs forskningsaktiviteter er opdelt i fem forskellige områder: Water and Sustainable Environment, Renewable Energy, Nanoscience and -technology, Life Sciences og Social Sciences. SDC tilbyder kandidat- og Ph.d.-uddannelser til både kinesiske og danske studerende. Alle kandidatuddannelser giver en dobbeltgrad fra University of Chinese Academy of Sciences., se tabel 2 for beskrivelse. De første fire uddannelser åbnede i 2012-13, og når SDC er fuldt udbygget vil der være 3-400 kandidatstuderende, 75 ph.d.-studerende og 100 forskere tilknyttet centeret – heraf halvdelen fra Danmark og halvdelen fra Kina. SDC skal bl.a. styrke rekruttering af kvalificerede kandidater med kulturforståelse og viden om Danmark og Kina. Centeret skal desuden indgå i et tæt samarbejde med virksomheder i Danmark og Kina om bl.a. videre- og efteruddannelse, praktikpladser samt forsknings- og udviklingsopgaver.

Den beslutningstagende instans i SDC er Joint Managerial Committee, og centeret styres i det daglige af to administrerende direktører; en dansk og en kinesisk, der hver har en administrative enhed. Fra dansk side er det SDC-sekretariatet ved Aarhus Universitet varetager den daglige koordination af uddannelses- og forskningssamarbejdet. Som et led i samarbejdet om SDC har Industriens Fond finansieret et hus til universitetscenteret i Beijing ved en donation på knap 100 mio. kr. Fra kinesisk side har man finansieret grunden.

Tabel 2: Sino-Danish Centre for Education and Research (SDC), Kina

Dansk institution	Land	Uddannelse
Copenhagen Business School	Kina	Kandidat/Master of Social Sciences i Public Management and Social Development
Danmarks Tekniske Universitet	Kina	Kandidat/M.Sc. i Chemical and Biochemical Engineering m (dobbeltgrad) med specialisering I Biomass Based Energy
Københavns Universitet	Kina	Kandidat/M.Sc. i Water and Environment Kandidat/M.Sc. i Nanoscience and Technology
Syddansk Universitet	Kina	Kandidat/M.Sc. i Omics – Postgeonom Biovidenskab
Aalborg Universitet	Kina	Kandidat/M.Sc. i Economics and Business Administration (Innovation Management)
Aarhus Universitet	Kina	Kandidat/M.Sc. i Neuroscience and Neuroimaging

Kilde: Oplysninger fra tabel 4, Udbud af hele danske uddannelser i vækstlandene, s. 7 i Uddannelsessamarbejde med vækstlande. En kortlægning over uddannelsessamarbejde med ni udvalgte vækstlande samt <http://sdc.university/>.

2. Københavns Universitet og aktiviteterne i Asien

Københavns Universitet (KU) satser på onshore uddannelseseksport. Universitetet fokuserer på rekruttering af studerende fra 3. lande til sine engelsksprogede master og kandidatuddannelser. Pt udbyder KU over 50 kandidatuddannelser på engelsk og har over de sidste år oplevet en jævn stigning af antallet af ansøgere fra lande uden for EU/EØS-området. Desuden udbyder KU:

- internationale sommerkurser i juli og august på bachelor- og kandidatniveau.
- sommerkurser som efter- og videreuddannelse med et mindre antal kurser på engelsk hvert år via Copenhagen Summer University.
- en lang række kurser på engelsk.

Alle internationale studerende, som ikke er udvekslingsstuderende, betaler for sådanne kurser som study abroad-studerende.

Herudover afsøger KU mulighederne for at indgå tættere partnerskaber med udenlandske universiteter. I disse partnerskaber er udgangspunktet, at forskningssamarbejdet skal være

grundlaget for et intensiveret samarbejde også inden for uddannelse. Dette sker fx ved udbud af engelsksprogede kandidatuddannelser (joint eller double degrees), som SDC. KU er også medlem af International Alliance of Research Universities, der består af 11 ledende universitet i verden, heriblandt National University of Singapore, Peking University og The University of Tokyo. Alliancen har til formål at give studerende og forskere mulighed for at indgå i fælles forskningsprojekter og forskningsbaseret uddannelse på kandidat- og ph.-niveau. I 2017 indtrådte KU tillige i den europæiske forskningsalliance, League of Research Universities (LERU).

KU og mejeriindustrien

Danmarks meget stærke profil på mejeriområdet gør, at der også fra international side er stor interesse for dansk uddannelse af hhv. mejerister (Kold College) og kandidater med speciale i mejeriteknologi (KU). På et område som Food Science har KU i en række år fokuseret på at rekruttere talentfulde bachelorstuderende fra europæiske uddannelsesinstitutioner til en kandidatuddannelse på fagligt topniveau på verdensplan.

KUs rekrutteringsarbejde og uddannelsesprogrammer er imidlertid også interessant for mejeriindustrien både i Danmark og i udlandet samt for en virksomhed som Arla. Ved at understøtte den faglige kvalitet på KUs uddannelser kan Arla også fremme sine muligheder for at kunne rekruttere de bedste kandidater efter endt uddannelsesforløb. De kan begge i fællesskab, og ved at kombinere industriens viden og behov med universitetets kompetencer på food science-området, understøtter KUs, mejeriindustriens og Danmarks position som et verdensførende kompetencecenter for mejeriteknologi.

Dette er en model for samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder som også kan anvendes på lande uden for EU og inden for en række andre områder. KU og Arla har på mejeriområdet set på Kina og på andre lande i Asien med stor økonomisk vækst og hvor der efterspørges nye fødevarer, som mejeriindustrien kan producere.

Arla opfordrer uddannelsesinstitutionerne til generelt at satse på områder, hvor man fra dansk side allerede har specialer og komparative fordele og til at fokusere på meget afgrænsede områder frem for at operere bredt. Arla vurderer, at succes for dansk uddannelseseksport er størst på specialiserede områder, hvor både uddannelsesinstitutioner og virksomheder i Danmark har spidskompetencer.

Kilder: <http://international.ku.dk/>, 'Uddannelseseksport fordrer uddannelse i verdensklasse' og 'Danske mejerikompetencer med globalt eksportpotentiale' i Uddannelseseksport på de videregående uddannelser i Danmark, 2015, s. 31-33; DEA: 'Inspiration: Kold College' i DEA: Uddannelseseksport – det nye bacon?, 2013, s. 11.

3. DTU's strategiske alliance med Korea Advanced Institute of Science and Technology

Danmarks Tekniske Universitets (DTU) offshore uddannelseseksport har et relativt beskedent omfang, og er udelukkende drevet af et ønske om at samarbejde med førende udenlandske universiteter om at udbyde internationale uddannelser på særlige områder og for særligt motiverede studerende. DTU deltager f.eks. i en række joint international master programmes,

som DTU samarbejder om inden for rammerne af strategiske alliancer, som Eurotech Universities, Nordic5Tech og med Korea Advanced Institute of Science and Technology (KAIST).

KAIST er det førende tekniske universitet i Korea, og har arbejdet tæt sammen med DTU siden 2008. Fokus i samarbejdet er på at udføre forskning og teknologiudvikling inden for bæredygtige løsninger og grønne teknologier. Uddannelse er yderligere en vigtig del af samarbejdet mellem KAIST og DTU, hvor der siden 2009 er etableret følgende 10 dual degrees på kandidatniveau:

- Photonics
- Engineering Design and Applied Mechanics
- Data Interaction Cyber Programme
- Electrical Engineering
- Electrical and Mechanical Engineering
- Engineering Acoustics
- Offshore Wind Energy
- Computer Science and Engineering
- Mathematical Modelling and Computation
- Telecommunications

Samarbejdet med KAIST omfatter også en aftale om etablering af et dansk-koreansk "Green Technology Research Center" og er herudover koblet til den nationale "Green Growth Alliance". Sidstnævnte har til målsætning at fremme Danmarks og Koreas politiske, kommercielle og teknologiske samarbejder om grøn teknologi og vækst.

Kilde: <http://www.dtu.dk/samarbejde/internationale-alliancer/alliancer-og-strategiske-partnerskaber/korea-advanced-institute-of-science-and-technology>

4. Copenhagen Business School og uddannelseseksport

CBS modtager en række forespørgsler om uddannelseseksport, da CBS' profil og omdømme på visse områder er efterspurgt internationalt. CBS har oplyst Uddannelses- og Forskningsministeriet, at man kun har begrænset kapacitet til at løfte disse aktiviteter, og derfor må foretage en hård prioritering blandt henvendelserne.

CBS har dog et salg af voksenuddannelser på Executive MBA og certificate niveau og et Summer University Programme, hvor der modtages betaling fra alle eller nogle af deltagerne. Ligeledes sælger CBS korte kurser - typisk 5 dage - hvor et udenlandsk universitet køber undervisning hos CBS til en bestemt gruppe studerende.

Universitetets CEMS Master's in International Management og Bachelor of Science (B.Sc.) in International Shipping and Trade er to eksempler på uddannelsessamarbejder, der understøtter danske virksomheder.

CEMS Master's in International Management er et joint degree uddannelsesprogram, der gennemføres i samarbejde med 30 videregående uddannelsesinstitutioner fra hele verden,

herunder Kina, Indien, Japan og Singapore. Formålet er at øge de studerendes viden og kompetencer til at lede globale virksomheder med ansatte fra forskellige lande og kulturer. De studerende på uddannelsen er en blanding af CBS-studerende samt udvekslingsstuderende fra CEMS-partnerskolerne. Der udbydes MSc i

- [Economics and Business Administration / cand.merc.](#)
- [Business, Language and Culture](#)
- [International Business and Politics](#)

CBS Maritime er en såkaldt Business in Society Platform, der går på tværs af institutter og centre og har til formål at udvikle CBS' maritime forskning og uddannelse i tæt samarbejde med erhvervslivet. Uddannelsen 'Bachelor of Science i International Shipping and Trade' er udviklet i samarbejde med danske rederier og Danmarks Rederiforening og foregår i et tæt samarbejde med Singapore Management University og Texas A & M University. Det er tale om et 3-årigt akademisk studieprogram, der giver de studerende skræddersyede kurser inden for søfartøkonomi, maritim ret og maritime logistik og supply chain management. Programmet blev etableret i september 2014.

Kilde: <http://www.cbs.dk/uddannelse/kandidatuddannelser/cems-masters-in-international-management>;
<http://www.cbs.dk/en/knowledge-society/business-in-society/cbs-maritime>; <http://www.cbs.dk/en/executive-degrees/mba/executive-mba-options>

5. Aalborg Universitet og UNESCO-centeret for Problem Based Learning in Engineering, Science and Sustainability

Aalborg Universitet (AaU) samarbejder med en række videregående uddannelsesinstitutioner i udlandet. Generelt er der dog tale om samarbejde uden betaling til AaU. Der arbejdes f.eks. aktuelt på samarbejdsaftale med Sinhgad Technical Education Society i Indien omkring en masteruddannelse, hvor undervisningen foregår i både Indien og Danmark.

Centre for Problem Based Learning in Engineering, Science and Sustainability” har til formål i UNESCO regi, at udbrede PBL modellen på verdensplan. Centeret blev etableret i 2014 og er ansvarlige for en række aktiviteter i Danmark og på verdensplan, hvilket inkluderer uddannelsesseminarer, konferencer, udgivelse af publikationer, ph.d.-uddannelse, webinarer og open source learning. Aktiviteterne har til formål at reformere Science & Engineering-uddannelserne, så de nyuddannede ingeniører i højere grad har de praktiske færdigheder, der gør dem parat til arbejdsmarkedet. Centeret hører under Institut for Planlægning og er sponsoreret af Den Obelske Familiefond i en femårig periode. I tilknytning til centeret har en UNESCO Chair in Problem Based Learning (UCPBL). Stillingen blev oprettet i 2007 og er besat af professor Anette Kolmos.

Kilde: <http://www.cmi.aau.dk/news/show-news/students-from-sinhgad-technical-education-society--india-visiting-cmi-at-internship-program.cid303526>, <http://www.nyhedsarkiv.aau.dk/2010/nyhed/aau-staar-bag-indisk-satsning-paa-innovation-og-uddannelse.cid252633>; [http://vbn.aau.dk/en/organisations/aalborg-unesco-centre-for-problem-based-learning-in-engineering-science-and-sustainability\(61922bac-5da4-4377-9c6c-9d252b1f4ff8\).html](http://vbn.aau.dk/en/organisations/aalborg-unesco-centre-for-problem-based-learning-in-engineering-science-and-sustainability(61922bac-5da4-4377-9c6c-9d252b1f4ff8).html)

6. Nordic Centre i Kina og Indien

Det Nordiske Center i Kina blev etableret i 1995 og i Indien i 2001. Formålet med centrene er at understøtte de nordiske forsknings- og uddannelsesinstitutioners samarbejde med Kina og Indien. Bl.a. giver centrene de nordiske studerende mulighed for at få et dybere kendskab til kultur og samfund i de to lande gennem udvekslingsprogrammer, seminarer og sommer/vinter skole programmer.

Centrene er beliggende hhv. i Shanghai og New Delhi. De er medlemsfinansierede, og har hhv. 25 og 20 ordinære medlemmer. I Kina er Aalborg Universitet, CBS, Aarhus Universitet, Københavns Universitet og Syddansk Universitet de danske medlemmer og i Indien er det CBS, Aarhus Universitet og Københavns Universitet. Herudover er NIAS - Nordic Institute of Asian Studies i København et af tre associerede medlemmer i Indien. Det nordiske center i Indien er interesseret i at åbne op for at andre uddannelsesinstitutioner end universiteter kan være medlemmer. Nye medlemmer kan således være med til at præge retning og aktiviteter for centrene.

Kilde: <http://www.nordiccentre.net/> ; <http://www.nordiccentreindia.com/>

Professionshøjskoler

De danske professionshøjskoler omfatter følgende otte institutioner:

- VIA University College, Aarhus
- Professionshøjskolen UCC, København
- University College Lillebælt, Vejle
- University College Syd, Esbjerg
- Professionshøjskolen Metropol, København
- Professionshøjskolen Absalon, Sorø
- University College Nordjylland, Aalborg
- Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Aarhus

Generelt er de største interne udfordringer for uddannelseseksport for denne sektor, at gennemskue lovgivningen på området, at få adgang til den nødvendige viden og rådgivning for at kommercialisere eksporttydelserne samt at skaffe økonomi til at dække udviklingsomkostninger. Den største eksterne udfordring er at skaffe de studerende et sted at bo i Danmark.

Der er medtaget følgende eksempler på offshore uddannelseseksport fra denne uddannelsessektor:

1. University College Nordjylland med kontor i Vietnam og en dansk bygningskonstruktøruddannelse

University College Nordjylland (UCN) samarbejder i dag med uddannelsesinstitutioner og praktiksteder i mere end 40 lande verden over. I Asien har UCN samarbejde med fire uddannelsesinstitutioner i Vietnam, samt to i Kina, Japan og Korea samt en institution i Indien.

I 2014 oprettede UCN et kontor i Ho Chi Minh City i Vietnam. Det har til opgave at facilitere student-centeret learning ved at udveksle viden og etablere netværk med offentlige og private virksomheder og organisationer, der kan give praktikforløb til uddannelsesprogrammets studerende. UCN ønsker, at kontoret skal kunne fungere som en hub til Sydøstasien for UCN og de øvrige professionshøjskoler gennem et bredere sektorsamarbejde.

UCN har som den første danske uddannelsesinstitution fået godkendt en dansk akkrediteret professionsbacheloruddannelse i Vietnam. Der er tale om en bygningskonstruktør-uddannelse kaldet Architectural and Construction Management. Uddannelsen udbydes i samarbejde med lokale partnere fra 2017 og har et forløb på 3,5 år. De fleste af de nye studerende skal inden de kan starte på uddannelsen gennemføre et såkaldt foundation year for at kunne leve op til de danske adgangskrav. UCN er pt. i gang med rekrutteringsarbejdet gennem kontoret i Vietnam.

Kilde: <https://www.ucn.dk/english/contact/addresses/medarbejdere/addresses/ucn-vietnam>;
<https://ucn.moveon4.com/publisher/4/eng>; Uddannelses- og Forskningsministeriet; Uddannelses- og Forskningsministeriet.

2. VIA University College og Kina

VIA University College har aktiviteter i mere end 60 lande. Hos VIA omfatter uddannelseseksport bl.a. rekruttering af udenlandske betalingsstuderende, salg af uddannelseskoncepter, moduler, kurser og konsulentytelser, særligt i Kina.

VIA har valgt at have et specifikt fokus på at udvikle aktiviteter i Kina. Skolen etablerede det første samarbejde i 2001, og har i dag en medarbejder i Beijing. I samarbejde med Horsens og Hedensted Kommune samt BusinessHorsens har VIA i dag også et kontor i Chengdu. VIA oplever, at kineserne er ivrige efter at købe dansk uddannelse og knowhow på flere af VIAs kerneområder såsom ældrepleje, pædagogik og miljø. VIA samarbejder både med uddannelsesinstitutioner, myndigheder og virksomheder.

Kilde: VIA i Kina, VIA: <http://www.via.dk/-/media/VIA/dk/om-via/dokumenter/International/via-i-kina-brochure.pdf>

3. University College Lillebælt og salg af uddannelser til ledere i virksomheder udenfor Danmark

University College Lillebælt (UCL) har succes med salg af uddannelsesforløb til ledere i virksomheder i Vietnam under det såkaldte Company Instructor-program. UCL har brugt to år på at udvikle programmet. Først arbejdede UCL med en række grafiske virksomheder om et fagspecifikt program, men det gik hurtigt op for UCL, at der var større efterspørgsel fra virksomhederne efter generiske, ledelsesmæssige og teambaserede løsninger.

Foreløbigt har fem virksomheder købt trænings- og kursusprogrammet. UCL oplever, at de godt kan konkurrere på både pris og kvalitet med lokale kursusudbydere, men fremhæver at det er dialog og skræddersyede tilbud, der får UCL til at skille sig ud. UCL ønsker at køre fire kurser om året, og er klar til at se på andre udenlandske virksomheders behov – både i Vietnam og i andre lande i Asien. Uddannelseseksporten sker med egne, udsendte medarbejdere.

Kilde: <http://ucl.dk/stor-efterspoergsel-efter-danske-uddannelsesloesninger-i-vietnam/>

Erhvervsakademier

De danske erhvervsakademier omfatter følgende 9 institutioner:

- Erhvervsakademi Sydvest, Esbjerg
- Erhvervsakademiet Lillebælt, Odense
- Erhvervsakademi MidtVest, Herning
- Erhvervsakademi Aarhus, Aarhus
- KEA Københavns Erhvervsakademi, København
- Erhvervsakademi Dania, Randers
- Erhvervsakademi Kolding, Kolding
- Erhvervsakademi Sjælland, Køge
- Cphbusiness, København

Der er meget få uddannelseseksportsaktiviteter blandt erhvervsakademier i Danmark. De største interne udfordringer for disse uddannelsesinstitutioner, er, at gennemskue lovgivningen på området og at få adgang til den nødvendige viden og rådgivning for at kommercialisere ydelserne samt at skaffe økonomi til at dække udviklingsomkostninger. Den største eksterne udfordring er at skaffe de studerende et sted at bo i Danmark.

På onshore-området er det særligt reglerne og dimensionering, der begrænser eksporten. Erhvervsakademierne har forholdsvis få udenlandske selvbetalere og vil gerne kunne tiltrække flere. De oplever, at det er muligt at tiltrække meget kvalificerede udenlandske studerende, men at de ofte har svært ved at få opholdstilladelse. Ligeledes er det en barriere, at erhvervsakademierne ikke kan udbyde foundation courses. Mange internationale studerende fra lande uden for EU/EØS kan ikke direkte blive optaget på erhvervsakademi eller professionsbacheloruddannelser fra en ungdomsuddannelse (eller "high school"), men har brug for (mindst) et ekstra år fra et universitet i hjemlandet. Foundation courses - udbudt i Danmark - vil kunne løse denne udfordring, men det pt. er det ikke muligt at udbyde disse.

Danske Erhvervsakademiers Rektorkollegium har diskuteret om erhvervsakademierne skulle have en fælles strategi for offshore uddannelseseksport, men har fravalgt det, da rektorerne ikke mener, at udbyttet vil stå mål for indsatsen p.g.a. omfanget af investering og koordination.

Kilde: <http://danskeerhvervsakademier.dk/> og Uddannelses- og Forskningsministeriet

Del 2

Ungdoms- og voksenuddannelser - Undervisningsministeriet

Almene gymnasier, erhvervsskoler og –gymnasier

I 2016 var der i alt 175 almen gymnasiale uddannelsesinstitutioner, der udbød stx, hf og/eller IB. Herudover var der 89 medlemskoler af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier. Tabel 3 giver en oversigt ud fra skole- og uddannelsestype:

Tabel 3: Almene Gymnasier og Erhvervsskoler og –Gymnasier opdelt efter skole- og uddannelsestype

Skoletype	Antal	Uddannelser
Almene gymnasier	175	STX, HF og IB
Teknisk skole	13	EUD-teknisk, EUX, HTX, AMU
Handelsskole - Merkantil	21	EUD-merkantil, EUX, HHX, AMU
Kombinationsskole	24	EUD-teknisk, EUD-merkantil, EUX, HTX, HHX, AMU
Skolerne for Klinikassistenter og Tandplejer	2	SKT
AMU-centre	5	AMU
SOSU-skoler	16	EUD, PAU, AMU
Landbrugsskoler	8	EUD, AMU

Kilde: Det almene gymnasium i tal 2016; <http://deg.dk/uddannelserne/erhvervsskolen-i-tal/> "panelc6095"

Note: STX: Den almene studenteksamen; HHX: Den merkantile studentereksamen; HTX: den tekniske studentereksamen; EUD: Erhvervsuddannelse; IB: International Baccalaureate

Af kortlægning på området fra 2014 fremgår det, at internationalisering særligt er i fokus på stx- og hhx-uddannelserne og i mindre grad på htx og hf uddannelserne. En stor del af de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne har f.eks. internationale linjer/klasser/studieretninger. Desuden fremgår det, at internationalisering prioriteres højest på de merkantile uddannelser samt på områder som ”Mad til mennesker” og ”Strøm, styring og it”. Økonomisk anfører fire skoler, at deres uddannelseseksport har ført til et overskud. To skoler skiller sig ud med større overskud. Generelt er det økonomiske udbytte for de gymnasiale uddannelser udgiftsneutralt.

For Erhvervsuddannelserne er de største udfordringer at gennemskue lovgivningen på området og at skaffe økonomi til at dække udviklingsomkostningerne. For Gymnasieskolerne er de største udfordringer manglende tid og kompetencer til arbejdet. For begge kan det være både vanskeligt og omkostningsfuldt at skabe relevante kontakter til samarbejdsskoler og –virksomheder i udlandet. En erhvervsskole angiver desuden, at samarbejdet kræver at der skal investeres mange kræfter i at udvikle skoler i udlandet, og at virksomheder i udlandet mangler viden om og erfaring med at virke som et praktiksted for elever og studerende.

Der er medtaget følgende eksempler på offshore uddannelseseksport fra denne uddannelsessektor:

1. En fælles platform for uddannelseseksport til Indien

IBC, EUC Syd and Selandia besøgte Indien fra 17-26. april 2017. Formålet var at undersøge mulighederne for uddannelseseksport på områder som Digital Marketing, Entrepreneurship, Food Processing, Dairy Technology, Renewable Buildings and Sustainability og at identificere mulige indiske samarbejdspartnere. Den danske gruppe af uddannelsesinstitutioner repræsenterede også Metropol og TEC – Technical Education Copenhagen.

I begyndelsen af maj blev gruppen udbygget med Kold College. Fokus er p.t. at udvikle en forretningsplan og en samarbejdsmodel med hinanden og med en potentiel indisk partner.

2. Niels Brock og uddannelseseksport til Kina, Vietnam og Myanmar

I de sidste 10 år har Niels Brock haft succes med uddannelseseksport til Asien. Skolen udbyder hele og dele af akademiuddannelser i lande som Kina, Vietnam og Myanmar, hvor Niels Brock med sine lokale samarbejdspartnere i dag uddanner ca. 2000 studerende. Det drejer sig om følgende uddannelser:

Kina

- En hel 4-årig BSc i Business Administration i samarbejde med Wenzhou University, Wenzhou
- Business Administration kurser i samarbejde med hhv. the College of Humanities and Sciences of North East Normal University i Changchun.og Shanghai Lixin University of Accounting and Finance i Shanghai

I tilknytning universitetet i Shanghai har Niels Brocks gymnasieelever også fået mulighed for at få et semesterophold med henblik på at lære kinesisk.

Vietnam

- En hel 4-årig BSc i Business Administration i samarbejde med the Foreign Trade University på universitetets campus i hhv. Hanoi og Ho Chi Minh City.

Myanmar

- En hel 4-årig BSc i Business Administration i samarbejde med Yangon University of Economics.

I sit markedsføringsmateriale fremhæver Niels Brock, at skolen tilbyder hvad ingen anden skole kan, og hvad studerende og arbejdsgivere ønsker, nemlig den bedste skandinaviske uddannelsespraksis med en grad, der er akkrediteret i USA.

Niels Brocks første kontakter og kontrakt i Kina var afledt af en invitation til at tage med på et af kronprinsparrets ture, hvor Udenrigsministeriet hjalp med til at arrangere møder med

relevante kinesiske uddannelsesinstitutioner. I Vietnam var det et besøg af undervisningsminister Bertel Haarder.

Kilde: <https://eng.brock.dk/international-activities/>, publikationen Niels Brock International. The Future of Business Education samt DEA-rapport, 2013, s. 8 og s. 12.

3. SOSU Østjylland og den international efterspørgsel efter kurser i pleje og omsorg for ældre og børn

SOSU Østjylland blev oprettet i 2016 ved en fusion af SOSU Aarhus og Social- og Sundhedsskolen i Silkeborg. Sidstnævnte er i en række medier blevet fremhævet som en af de danske uddannelsesinstitutioner, der har succes med uddannelseseksport. Skole har bl.a. været med til at uddanne personale til det første plejehjem i Shanghai i Kina, og udbyder i dag dele af sosu-uddannelsen i Vietnam og Ghana i samarbejde med lokale partnere. Disse aktiviteter videreføres nu af SOSU Østjylland.

SOSU Østjylland tilbyder fire forskellige modeller for samarbejde:

1. Direkte eksport af den danske velfærdsmodel til virksomheder og institutioner – udvikle og facilitere uddannelse i blandt andet Ghana, Vietnam, Grønland.
2. Underleverandør til projekter for at implementere danske standarder i udlandet – blandt andet grunduddannelse af medarbejdere til plejehjem i Shanghai, Kina, der er oprettet og drevet ud fra dansk forbillede.
3. Udvikle og øge værdien af danske virksomheders udenlandske forretninger, primært inden for velfærdsteknologi.
4. Lokale CSR projekter inden for sundhed, ældrepleje og pædagogik.

Den daværende uddannelsesdirektør Bente Strager har fremhævet, at uddannelseseksporten endnu ikke er blevet til en guldgrube for den midtjyske skole, men at hun samtidig er overbevist om, at indtægterne nok skal komme inden for en femårig periode. Hun mener også, at eksport inden for pleje og omsorg kan være med til at understøtte den traditionelle eksport.

Kilde: <http://www.fyens.dk/indland/Midtjysk-skole-har-succes-med-at-uddanne-kinesisk-plejepersonale/artikel/2991883>; <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kronik/velf%C3%A6rd-kan-eksporteres>; <http://www.undervisningsministeriet.dk>

4. EUC Syd og samarbejdet med Haiyan Polytechnical School, Kina

EUC Syd og Haiyan Polytechnical School underskrev i oktober 2014 en samarbejdsaftale om eksport af uddannelsesmoduler fra EUC Syd til Haiyan inden for klimaeffektivisering, energiproduktion og bæredygtighed. Uddannelsesmodulerne tager udgangspunkt i EUC Syds ZERObyg-koncept, og retter sig mod kinesiske bygningshåndværkere og ingeniører.

EUC Syd arbejder særligt med to typer af uddannelseseksport. Den ene type vedrører eksport af uddannelser i form af viden og færdigheder i teknik. EUC Syd har f.eks. uddannet folk i reparation af bådmotorer på store skibe i Vietnam. Den anden type vedrører de kulturelle ting omkring bæredygtighed. Ifølge vicedirektør Hans Lehmann handler rigtig meget af bæredygtighedskulturen ikke om installationer, men om holdninger og etik, og det kan EUC Syd også være med til at belyse og udbrede. Dette har f.eks. været et fokus i EUC Syds aktiviteter i Kina.

Kilde: uddannelseseksport.dk.

5. SOSU Fredericia Vejle-Horsens og Kina

Social- og Sundhedsskolen Fredericia Vejle Horsens sælger kursusforløb og rådgiver om plejehjemsindretning i Kina. Arbejdet med Kina blev indledt, fordi ledelse og bestyrelse kunne se et stort potentiale i at eksportere dansk uddannelser til Kina. Behovet for uddannet arbejdskraft i pleje- og omsorgssektoren i Kina er enorm, og uddannelsen til social- og sundhedsassistent har et indhold og en længde som er attraktiv for kineserne. Ligeledes søgte de kommuner, som skolen samarbejder med, også at etablerer samarbejde med Kina.

Skolen udarbejdede i begyndelsen en sektion af sin hjemmeside på kinesisk for at understøtte arbejdet med at etablere kontakter i Kina. Det virkede! P.t. arbejder man på at udvikle en 1-årig uddannelse i ældrepleje til et distrikt i Beijing med ca. 1,2 mio. indbyggere. Her er der gode muligheder for, at SOSU Fredericia Vejle Horsens vil kunne levere undervisere til dele af uddannelsen.

De gode råd til andre, som vil i gang er:

- Gør det til en del af skolens strategi at være international.
- Start i det små – kom i gang og se hvor det fører hen.
- Det er den personlige relation, som bærer det internationale arbejde, men den personlige relation bliver kun opdyrket, hvis ledelsen og bestyrelsen bakker op om det.

Kilde: Uddannelseseksport.dk

Del 3

Regeringens og ministeriernes understøttelse af uddannelseseksport

I regeringens Vækstmarksstrategi fra 2012 var uddannelse et indsatsområde, hvor der var fokus på, hvordan danske uddannelser på alle niveauer kan være med til at fremme danske virksomheders placering og udvikling på vækstmarkederne samt uddannelse som en selvstændig eksportvare.

Regeringen har bl.a. udarbejdet en strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati i 2014 og for internationalisering på de videregående uddannelser i 2013 og mere konkrete vækstplaner og strategier for enkelte lande i forlængelse af vækstmarksstrategien.

Generelt prioriterer regeringen internationalt uddannelsespolitisk samarbejde gennem indgåelse af nye mellemstatslige aftaler enten i form af regeringsaftaler eller såkaldte 'memorandum of understanding' på vigtige nye uddannelsesmarkeder og yder tilskud til forskellige aktiviteter. Denne mere overordnede prioritering på lande- eller områdeniveau sker i dialog med uddannelsesinstitutionerne, der selv indgår mere konkrete samarbejdsaftaler med uddannelses- og forskningsinstitutioner og virksomheder i de pågældende lande.

Uddannelsesinstitutionerne kan også få rådgivning om lovgivning, finansiering samt markedsstrukturen og -efterspørgslen efter specifikke uddannelsesydelser i en række lande fra følgende ministerier:

Undervisningsministeriet

Undervisningsministeriet etablerede i 2015 videnportalen Uddannelseseksport.dk, der stiller konkrete værktøjer og informationer til rådighed for de uddannelsesinstitutioner og personer, der er interesserede i uddannelseseksport. Det er desuden hensigten, at portalen skal fungere som en platform for udveksling af ideer og erfaringer samt være et mødested for de, der kunne tænke sig at samarbejde om eksportinitiativer.

Undervisningsministeriet ansatte også i 2015 i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udenrigsministeriet en vækstrådgiver ved den danske ambassaden i Vietnam. Vækstrådgiveren har til opgave at fremme uddannelseseksport og danske uddannelser i Vietnam samt at flere studerende fra Danmark tager et studie- eller praktikophold i Vietnam. Vækstrådgiveren understøtter også det uddannelsespolitiske samarbejde mellem vietnamesiske og danske uddannelsesinstitutioner og myndigheder. Der er i dag flest aktiviteter på professions- og erhvervsuddannelsesområdet.

I marts 2015 besøgte undervisningsminister Christine Antorini Vietnam med en større dansk delegation af uddannelsesudbydere for at understøtte dansk uddannelseseksport, og i november 2016 besøgte en tilsvarende delegation Kina med undervisningsminister Ellen Trane Nørby.

For yderligere oplysninger:

- Uddannelseseksport.dk; <http://uvm.dk/>

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Uddannelses- og Forskningsministeriet oprettede i 2006 sit første innovationscenter i Silicon Valley, og driver nu i samarbejde med Udenrigsministeriet syv innovationscentre i Brasilien, Indien, Israel, Kina, Korea, Tyskland og USA med udsendte medarbejdere. Der er også et satellitkontor i Japan med en lokalt ansat medarbejder.

Innovationscentrene har til opgave lokalt at bistå danske virksomheder og uddannelses- og forskningsinstitutioner med adgang til udenlandsk viden, netværk, teknologi, offentlige tilskud, kapital og markeder og med indgåelse af aftaler med partnerinstitutioner i de pågældende lande. Innovationscentrene har således et bredt fokus, der omfatter både forskning, teknologi, innovation og uddannelse samt finansiering af samarbejde inden for disse områder.

Når det gælder uddannelse er fokus særligt på at tiltrække talent til Danmark. Innovationscentrene i Kina og Brasilien har hvert år siden hhv. 2011 og 2013 afholdt Top Talent Denmark, der er et initiativ, der skal fremme Danmark som et attraktivt land for at studere og arbejde. Dette sker gennem en række markedsføringsaktiviteter – også på sociale medier i de pågældende lande, hvor danske virksomheder og videregående uddannelsesinstitutioner deltager. Top Talent blev også afholdt i Indien i 2014.

Inden for de sidste tre år har Innovationscentrene i Brasilien, Kina og Korea desuden udgivet rapporter om uddannelsessystemerne i deres respektive lande, herunder med en vurdering af mulighederne for at styrke samarbejde med uddannelsesinstitutioner i Danmark. Innovationscentrene har således både viden og erfaringer, som uddannelsesinstitutionerne i Danmark kan inddrage i vurderingen af mulighederne for uddannelseseksport til de syv lande, hvor de er beliggende.

Uddannelses- og Forskningsminister Søren Pind besøgte Indien i december 2016, hvor han bl.a. mødte sine indiske ministerkollegaer, der er ansvarlige for universitets- og erhvervsrettede uddannelser. Som led i opfølgningen på besøget arbejdes der nu på at udbygge forsknings- og uddannelsessamarbejdet med Indien gennem indgåelse af regeringsaftaler.

Foruden den nævnte vækstrådgiver i samarbejde med Undervisningsministeriet har Uddannelses- og Forskningsministeriet en vækstrådgiver i Sydafrika, der beskæftiger sig med forsknings- og innovationssamarbejde og finansieringsmulighederne herfor.

For yderligere oplysninger:

- <http://ufm.dk/forskning-og-innovation/internationalt-samarbejde/global-samarbejder>;
<http://icdk.um.dk/>

Udenrigsministeriet

Eksportrådet som er en del af Udenrigsministeriet har som sin overordnede opgave at bidrage til at skabe vækst og beskæftigelse i Danmark ved at bistå danske virksomheder med at eksportere varer og services til udlandet

Eksportrådet gennemfører årligt ca. 100 såkaldte eksportfremstød for grupper af virksomheder. Fremstødene har til formål at etablere kontakt til strategisk vigtige partnere på markedet og øge de deltagende virksomheders forståelse af deres muligheder for at øge eksporten eller etablere sig på markedet.

Eksportrådet kan yde et finansielt tilskud til små og mellemstore virksomheder til en række eksportfremmeaktiviteter. Der findes en komplet oversigt over tilskudsmuligheder til danske virksomheder på [Vækstguidens hjemmeside](#) samt på eksportguiden.um.dk.

Eksportrådet er til stede på 60 af Danmarks ca. 70 ambassader. I Asien er Eksportrådet til stede i ca. 1/3 af landene, og er på ambassaderne i Bangladesh, Filippinerne, Forenede Arabiske Emirater, Indien, Indonesien, Iran, Israel, Japan, Kina, Libanon, Malaysia, Pakistan, Saudi Arabien, Singapore, Thailand og Vietnam.

Eksportrådet ved den danske ambassade i Hanoi udarbejde i 2014 en sektoranalyse vedrørende det vietnamesiske uddannelsesmarked, og er et godt alternativ til at søge information om uddannelsesmarkedet i de lande, hvor der ikke findes Innovationscentre.

For yderligere oplysninger:

- <http://um.dk/da/eksportraadet/om/>

Lovregulering og afledte økonomiske aspekter ved uddannelseseksport

Uddannelseseksport fra de danske uddannelsesinstitutioner er underlagt reglerne om indtægtsdækket virksomhed, der omfatter alle statsinstitutioner og en række selvejende, statsfinansierede institutioner. Reglerne indebærer bl.a. at aktiviteterne skal være en naturlig udløber af institutionens almindelige virksomhed, at de skal kunne adskilles fra institutionens øvrige virksomhed, og at det akkumulerede økonomiske resultat ikke må være negativt fire år i træk. Uddannelseseksport er dermed en forretning, der på sigt skal kunne bære sig selv. Det betyder også, at en uddannelsesinstitutionens etablerings- og udviklingsomkostninger skal dækkes ved 'indtægtsdækket virksomhed' eller på anden måde uden at brug de statslige tilskud, som uddannelsesinstitutionerne får til udbud af uddannelser i Danmark. Det kan fx være gennem fundraising og virksomhedsfinansiering.

Uddannelsesinstitutionerne er også underlagt forskellige regler i forhold til udbuddet og sikring af uddannelsernes kvalitet. Det kræver f.eks. generelt godkendelse fra danske myndigheder at udstede officielle eksamensbeviser for gennemført uddannelse i udlandet. Der eksisterer særlige regelsæt for hver sektor på det videregående uddannelsesområde på nær de kunstneriske uddannelsesinstitutioner, der bliver godkendt ad hoc i Kulturministeriet på baggrund af den fulgte praksis. Ungdomsuddannelserne er også reguleret særskilt på det gymnasiale og voksenuddannelse og på det erhvervsrettede område.

Endelig er uddannelsesinstitutionerne underlagt de gældende regler i de lande, hvor de har aktiviteter.

I lovgivningen skelnes der mellem statsborgere fra EU/EØS- og tredjelande. Førstnævnte har krav på ligebehandling med danske statsborgere, og sidstnævnte, der omfatter alle lande i Asien, skal generelt betale fuld studieafgift til uddannelsesinstitutionen. Den enkelte videregående uddannelsesinstitution har dog mulighed for at tildele fripladser til særligt dygtige tredjelandstatsborgere. Det har de maritime uddannelsesinstitutioner og de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner imidlertid ikke hjemmel til.

Grundlaget for oversigten

Ovenstående eksempler er samlet fra uddannelseseksport.dk samt nedenstående kortlægninger og undersøgelser. Hertil er der søgt yderligere oplysninger efter behov.

Uddannelses og Forskningsministeriet

- 2015 – Uddannelseseksport på de videregående uddannelser i Danmark. Uddannelsesinstitutionernes erfaringer samt perspektiver på uddannelseseksport. Rambøll Management Consulting for Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2015
- 2014 - Danmark – et attraktivt uddannelsesland – Sådan tiltrækker og fastholder Danmark talenter fra udlandet. UFM, 2014.
- 2013 – Uddannelsessamarbejde med vækstlande. En kortlægning over uddannelsessamarbejde med ni udvalgte vækstlande.

Undervisningsministeriet

- Hjemmesiden – Uddannelseseksport.dk
- 2015 - Hvordan kommer dansk uddannelseseksport videre? Afrapportering fra ekspertgruppen om forbedrede muligheder for eksport af danske uddannelsesydelser til udlandet.
- 2014 – Internationalisering på grundskoler, gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser. Kortlægning. Rambøll Management Consulting for Undervisningsministeriet.

Kulturministeriet

- 2012 – Internationalisering ved de kunstneriske og kulturelle videregående uddannelsesinstitutioner. Rapportsammendrag. Rapporten er udarbejdet af Sekretariatet for Kulturministeriets Rektorer.

Andet

- 2013 – DEA: Uddannelseseksport – det nye bacon?

Disclaimer: Innovation Centre Denmark, Royal Danish Embassy, New Delhi does not hold any responsibility for information gathered from formal and informal sources in this report.

Photo credit frontpage: India Picture / Shutterstock.com